

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PASITARIMO PROTOKOLO
„DĖL EUROPOS SĄJUNGOS CIVILINĖS SAUGOS MECHANIZMO“
PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)**

2020-01-22 Nr. NV-191

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pritarti tikslingumui steigti regioninį „rescEU“ pajėgumų centrą (cheminiams, biologiniams, radiologiniams ir branduoliniams incidentams) Lietuvoje.

Esama padėtis.

Įgyvendinamas Sąjungos civilinės saugos mechanizmas, kurį reglamentuoja Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES, skirtas stiprinti Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimą ir sudaryti sąlygas koordinuoti veiksmus civilinės saugos srityje, sudaryti palankesnes sąlygas greitai ir veiksmingai reaguoti į gamtines ir žmogaus sukeltas nelaimes.

2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, be kitų priemonių, numatytų stiprinant kolektyvinį gebėjimą pasirengti nelaimėms ir į jas reaguoti, kaip kraštutinė priemonė **reagavimui į ypač didelio masto situacijas, kai nacionaliniu lygiu turimais pajėgumais ir Europos civilinės saugos rezervui valstybių narių iš anksto skirtais pajėgumais tam tikromis aplinkybėmis neįmanoma užtikrinti veiksmingo reagavimo į įvairių rūšių nelaimes, sukurti „rescEU“ pajėgumai.**

Komisija įgaliota priimti įgyvendinimo aktus, apibrėžiant, kokie pajėgumai sudaro „rescEU“.

Prioritetai teikiami miškų gaisrų gesinimui iš oro, medicininei pagalbai ir **cheminiams, biologiniams, radiologiniams ir branduoliniams incidentams (CBRN).** Komisija kartu su valstybėmis narėmis turi užtikrinti tinkamą „rescEU“ pajėgumų geografinį paskirstymą.

Finansavimas.

Dislokavimo išlaidos. Sąjunga remia valstybes nares bendrai finansuodama „rescEU“ pajėgumų plėtojimą, įskaitant jų nuomą, finansinę nuomą ar įsigijimą (tuo tikslu Komisija gali skirti valstybėms narėms tiesiogines dotacijas). Finansinė parama apima išlaidas, būtinas norint užtikrinti, kad pagal Sąjungos mechanizmą būtų galima naudotis „rescEU“ pajėgumais ir juos dislokuoti. Bendros išlaidos nustatomos įgyvendinimo aktais ir apskaičiuojamos atsižvelgiant į reikalavimus atitinkančias išlaidų kategorijas (įrangos, techninės priežiūros ir remonto, draudimo, mokymo, sandėliavimo, registravimo ir sertifikavimo išlaidos, išlaidos vartojimo reikmėms, išlaidos būtinam personalui). Finansuojama ne mažiau kaip 80 proc. ir ne daugiau kaip 90 proc. bendrų numatytų išlaidų, tačiau **pajėgumų, sukurtų siekiant reaguoti į mažai tikėtiną didelio poveikio riziką, atveju Sąjungos finansinė parama apima visas išlaidas, būtinas užtikrinti, kad būtų galima naudotis pajėgumais ir juos dislokuoti.**

Veiklos išlaidos. Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 75 % veiklos išlaidų, tačiau tuo atveju, kai pajėgumai reikalingi reaguoti į mažai tikėtiną didelio poveikio riziką, kuri gali daryti reikšmingą tarpvalstybinį poveikį ir kurios atveju Europos parengties lygis nėra laikomas tinkamu, atsižvelgiant į nacionalinių civilinės saugos institucijų ir Komisijos atliktas

pajėgumų trūkumų analizės – Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 100 % „rescEU“ pajėgumų veiklos išlaidų.

„rescEU“ naudojimas.

„rescEU“ pajėgumų buvimo vieta yra valstybėse narėse.

„rescEU“ pajėgumai naudojami laikantis įgyvendinimo aktų ir vadovaujantis veiklos sutartimis, kurias sudaro Komisija ir valstybė narė, kuriose tiksliau nustatomos „rescEU“ pajėgumų dislokavimo sąlygos, įskaitant dalyvaujantį personalą.

Už reagavimo operacijų valdymą atsako valstybė narė, kurios teritorijoje dislokuojami „rescEU“ pajėgumai.

„rescEU“ pajėgumai nacionaliniams tikslams gali būti naudojami tik tuo atveju, kai jie jų nereikia pagal Sąjungos mechanizmą vykdomoms reagavimo operacijoms (toku atveju išlaidas, įskaitant techninės priežiūros ir remonto, padengia pajėgumus naudojanti valstybė narė).

„rescEU“ pajėgumai gali būti naudojami už Sąjungos ribų, jeigu prasidėjusi nelaimė galėtų daryti didelį poveikį vienai ar daugiau valstybių narių arba jų piliečiams. **Dislokavimo už Sąjungos ribų atveju Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 100 % veiklos išlaidų.**

Projekto esmė.

Siūloma pritarti tikslingumui steigti cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių incidentų (CBRN) pajėgumų centrą Lietuvoje, kuris taptų „rescEU“ sudėtine dalimi, pavesti Vidaus reikalų ministerijai kartu su Vyriausybės kanceliarija, Sveikatos apsaugos ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija parengti ir pateikti Lietuvos pasiūlymą Europos Komisijos Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų generaliniam direktoratui dėl cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių incidentų (CBRN) pajėgumų centro steigimo Lietuvos Respublikos teritorijoje. Apie sprendimą teikti Lietuvos iniciatyvą steigti cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių incidentų (CBRN) pajėgumų centrą informuoti artimiausiame ES Tarybos Civilinės saugos komitete.

Derinimas. Projektas nederintas su institucijomis.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada.

1. Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.
2. Papildomai pateiktam patikslintam Projektui pastabų neturime.

Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės patarėja
Klapatauskienė

Asta